

KLASSIEKE GITAREN BOUWEN

Victor Pooters - Klassieke gitaren bouwen

Kenmerken van de klassieke gitaar

Antonio de Torres Jurado staat bekend als de vader van huidige klassieke gitaar. De innovatieve ideeën van deze Spaanse gitaarbouwer zijn door vele anderen overgenomen. Er is een groot verschil tussen een klassieke gitaar en een akoestische steelstring gitaar. De snaren van een klassieke gitaar zijn gemaakt uit nylon, vroeger gebruikte men schapendarm, bij een akoestische gitaar zijn dit stalen snaren. Het gebruik van nylon zorgt voor een warmer en kleurrijker geluid. Klassieke gitaristen hebben een unieke speelstijl, ze gebruiken hun vingernagels om te spelen in plaats van een plectrum zoals op de meeste steelstring gitaren. Zo kan je een klassieke gitarist meteen herkennen aan zijn langere nagels aan zijn rechterhand en kortere nagels aan zijn linkerhand. Het andere grote verschil zit in de klank, klassieke gitaren produceren een veel rijker, warmer en meer “gevarieerd” geluid.

Een klassieke gitaar heeft meestal een klankkast uit palissanderhout. Dit is een edele, mooi donkere en stabiele houtsoort. Het is duurzaam materiaal, alleen steeds zeldzamer wordend. Het welbekende en wel-begeerde rio palissanderhout is al met uitsterven bedreigt en mag niet meer verhandeld worden. Het bovenblad wordt vaak van sparrenhout gemaakt, ook wel vurenhout genoemd. Dit hout wordt ontgonnen in de Alpen en de Dolomieten. Het is van groot belang dat de bomen op een bepaalde hoogte staan, waardoor ze trager en gelijkmatiger groeien en fijnere nerven hebben. Vurenhout is een veelgebruikte houtsoort voor het bovenblad van een muziekinstrument vanwege zijn bijzondere akoestische eigenschappen. Het hout is licht, resonant en heeft goede klankoverdracht. De andere houtsoort die men ook regelmatig gebruikt voor het bovenblad is cederhout, de Western red cedar ook de reuzenlevensboom genoemd. De keuze van het hout in klassieke gitaarbouw is van onschatbare waarde omdat het invloed heeft op de toon, het volume en de algemene klankkarakteristieken van het instrument.

De hals wordt vervaardigd uit loofhoutceder. Dit is een lichte en stabiele houtsoort met een prachtige roodbruine kleur. De toets worden vervaardigd uit zwart ebbenhout, een bijzonder harde houtsoort

De rozet rond het klankgat is een uniek stukje vakmanschap bij een klassieke gitaar. Dit kunstzinnige ontworpen inlegwerk dient om de een gitaar te versieren en kan variëren van eenvoudige geometrische vormen tot ingewikkelde mozaïekpatronen. Het maken van een rozet vereist bijzonder vakmanschap en technische bekwaamheid. Rozetten worden gemaakt met verschillende materialen, zoals houtfineer, parelmoer, abalone of andere decoratieve materialen. Het gebruik van verschillende materialen kan de visuele aantrekkingskracht vergroten.

Bouwen van de klassieke gitaar

Het bouwproces van een klassieke gitaar is een ambachtelijk en nauwgezet proces dat traditionele methoden en vakmanschap vereist.

De gitaarbouwer begint met het ontwerpen van de gitaar en gaat hierbij vaak in overleg met de gitarist. Ze overlopen aspecten zoals het type, het model, de mensuurlengte en houtkeuze. De houtselectie is cruciaal voor de klank van de klassieke gitaar. Nu kan de gitaarbouwer zelf aan de slag met het hout dat minstens tien jaar gedroogd en gerijpt is. Het hout wordt gevoegd en op dikte geschaafd, de zijanten worden

gebogen op een buigijzer. Al de onderdelen worden nauwkeurig aan elkaar gelijmd met huidenlijm. Deze dierlijke “warme” lijm is bijzonder geschikt voor instrumentenbouw en zeer duurzaam (de Egyptenaren gebruikten al dierlijke lijmen).

De gitaarhals wordt gevormd met een spookschaaf om het gewenste profiel te creëren. Dit omvat het bepalen van de juiste dikte en vorm van de hals voor een comfortabele grip en optimale speelbaarheid.

Schaven is een fundamenteel proces in de instrumentenbouw. Het omvat het snijden van dunne laagjes materiaal met de bedoeling een glad oppervlak te bekomen. Elke bewerking bij het vervaardigen van een muziekinstrument moet met de grootste nauwkeurigheid en aandacht gebeuren omdat ieder detail bijdraagt aan de klankkwaliteit en de bespeelbaarheid.

Ook de afwerking van een klassieke gitaar is van essentieel belang. De volledige gitaar wordt zorgvuldig geschraapt en geschuurd om een onberispelijk glad oppervlak te verkrijgen. Daarna wordt de gitaar gepolitoerd. Het basismateriaal dat daarvoor gebruikt wordt is schellak, een hars van natuurlijke oorsprong, geproduceerd door de lakschildluis. Deze schellak wordt opgelost in zuivere alcohol en in cirkelvormige bewegingen met een ‘dot’ aangebracht op de houtoppervlakten tot er een hoogglans ontstaat. De natuurlijke textuur en kleur van het hout wordt geaccentueerd en omdat de laklaag uiterst dun is heeft het ook geen negatieve invloed op de klank van het instrument.

Het vakmanschap vandaag

De meeste gitaren worden momenteel gebouwd in grote ateliers en fabrieken. Dit zijn studieinstrumenten die je in verschillende kwaliteiten en prijscategorieën kunt vinden.

Concertgitaren daarentegen worden met de hand gebouwd, meestal door individuele vaklui. Hun productie is niet groot omdat ze aandacht besteden aan ieder detail en gemiddeld een volledige maand werken aan een gitaar. De kwaliteit is dan ook onvergelijkbaar met een fabrieksinstrument.

De bakermat van de klassieke gitaar ligt in Spanje, maar momenteel zijn er voortreffelijke gitaarbouwers in heel de wereld.

Ook in de Kempen, in Vlaanderen, in België was er helemaal geen traditie in gitaarbouw, maar mede dankzij Walter komt hier stilaan verandering in zodat deze mooie ambacht nooit verloren zal gaan.

**Neem zeker een kijkje bij het Centrum voor Muziekinstrumentenbouw te Puurs, waar Kempense klassieke gitaarbouwer, Walter Verreydt, jaren les heeft gegeven.*

**Deze inzending kadert binnen het project ‘Arbeid Adelt!’ van Kempens Karakter.*

LOCATIE

Smoutmolendreef 32
2560 Kessel

THEMA

Muziek en podiumkunsten
Ambacht, vakmanschap en techniek

TREFWOORD

#muziek #ambacht #techniek #vakmanschap